

♦ — A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság (CIE) felépítése, működése

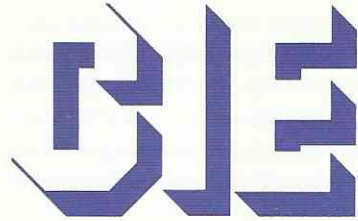
Történeti áttekintés

A Nemzetköz Világítástechnikai Bizottságot (CIE-t) 1913-ban alapították, mint a múlt század legelején alakult „Photometric Commission” (Fotometriai Bizottság) jogutódát. Ebben a szervezetben Magyarország, mint az Osztrák-Magyar Monarchia része vett részt. Sajnos az ambiciózusan kezdődő munkát rövidesen félbeszakította az I. Világháború. 1921-ben csak a világháború győztes hatalmainak részvételével indult meg a munka, 6 európai ország és az USA részt részvételével.

1924-ben már Japán is küldött megfigyelőt a genfi konferenciára, melyen elfogadták a fotometria alapegyenleteit és a fotometriát a radiometriára visszavezető láthatósági függvényt ($V(\lambda)$). Magyarország csak az 1931-ben tartott cambridge-i kongresszuson csatlakozott ismét a szervezethez. Ez a konferencia alapozta meg a CIE másik legjelentősebb működési irányát, a színinger-mérést. Hazánk kutatói hamar elismerést kaptak a CIE munkájában, néhány évvel későbbben már magyar vezetéssel működött a vizuális fotometriai munkabizottság, és Dr. Urbanek János Párizsban végzett kutatómunkája alapján folytatta munkáját az objektív fotometriával foglalkozó munkabizottság.

Sajnos az 1939 évi kongresszust követően ismét mintegy tíz évi szünet állt be a szervezet működésében, csak 1948-ban került sor – a II. Világháború után – a következő kongresszusra. Ekkorra a szervezet taglétszáma 18-ra nőtt. Ebben az időben Magyarország még tag volt, de hazánk ezt követően elszigetelődött az európai és a globális kutatási-fejlesztési munka eredményeit megvitató szervezettől. (Érdekes megjegyezni, hogy Csehszlovákia és Lengyelország tagsága folyamatosan fennállt.) 1959-ben ismét küldött Magyarország három megfigyelőt, majd Dr. Szigeti György akadémikusnak az MTA-nál tett hathatós közbenjárása következtében Magyarország 1963-ban is-

mét csatlakozott a CIE-hez. Ekkor már 30 tagállam tartozott a szervezethez a világ minden részét felölelve. Ettől kezdve hazánk részvétele folyamatosan erősödött, 1971-től napjainkig mindig volt magyar tagja a CIE különböző vezető testületeinek.

1. kép A CIE (Commission Internationale de l'Éclairage) logója

A CIE felépítése

Kezdetben különálló, állandó összetételű technikai bizottságokban folyt a szakmai munka. 1981-re ez azonban annyira szerteágazóvá vált, hogy egy szigorúbb szakmai felépítést kellett létrehozni. Ekkor Prof. JB de Boer elnöksége és Dr. Schanda János technikai kérdésekkel foglalkozó alelnöksége alatt került sor a CIE mai felépítésének kidolgozására. Ennek megfelelően a CIE legfőbb testülete a Nemzetek Tanácsa (General Assembly, GA), amely legfelső szinten hagyja jóvá a CIE munkáját, és amely az egyes tagszervezetek két-két kiküldöttjéből áll. Minden tagországnak egy szavazata van a GA-ben, amely általában minden második évben ülésezik. A GA-nek az Adminisztrációs Igazgatóság (Board of Administration, BA) számol be, amely a GA ülései között vezeti a CIE-t, és elnökét (aki egyben a CIE elnöke), valamint tagjait a GA választja.

A szakmai munkát 7 Osztályba (Division) osztotta be az új felállást előkészítő bizottság (amelyhez később egy nyolcadik csatlakozott):

- 1.) Látás és szín
- 2.) Fény és sugárzás mérés
- 3.) Belsőtéri világítás és tervezés
- 4.) Közlekedés világítás és jelzések
- 5.) Kültéri világítás és más alkalmazások
- 6.) Fotóbiológia és fotokémia
- 7.) Egyéb világítástechnikai kérdések (ezt az osztályt később megszüntették, munkáját beolvastották más osztályok munkájába, illetve a Központi Titkárság vette át).

8.) Képi technológiák

Az egyes Osztályok vezetői (Igazgatói: Division Director, DD) automatikusan az Adminisztrációs Igazgatóság tagjai. Minden tagország egy-egy képviselőt küldhet az osztályokba, akik hazájuk érdekeit kell, hogy ott képviseljék. Ők szavaznak a tagország megbízásából a felmerülő kérdésekben, de minden tagnak kötelessége, hogy hazájában „árnyékbizottságot” hozzon létre, amely segíti őt az országos álláspont kialakításában.

Minden Osztályban a tényleges műszaki munkát technikai bizottságok (Technical Committee, TC) végzik, amelyekbe minden tagország delegálhat képviselőt. Ezekben egy-egy országból több szakember is részt vehet. Követelmény csak az, hogy aktívan vegyen részt a bizottság feladatának megoldásában. A TC-k „rövid” életűek, egy meghatározott feladat megoldására hozza őket létre az Osztály, és hagyja jóvá működésüket a BA. Ilyen feladat lehet egy technikai jelentés, ajánlás, vagy az elmúlt 20 év óta nemzetközi szabvány kidolgozása.

A CIE-nek megállapodása van a többi nemzetközi és európai regionális szabványosítási szervezetével (ISO, IEC, CEN), melynek értelmében ezek a fény és világítástechnika (light and lighting) területén kidolgozott CIE szabványokat gyorsított eljárással veszik át.

A CIE munkája napjainkban

A CIE munkája jelenleg is 7 Osztály keretében folyik, mintegy 150 technikai bizottságban. A hazai részvétel igen jelentős: Jelenleg

hét Technikai Bizottságot vezet magyar szakember, ezen kívül Dr. Schanda János a CIE egyik alelnöke.

A technikai bizottságok nyitva állnak mindenki számára, aki hajlandó aktívan közreműködni az egyes témák kidolgozásában, ezért további tagok jelentkezését is várja a CIE - Magyar Nemzeti Bizottság (CIE-MNB) elnöke Dr. Ábrahám György az abra@mogi.bme.hu címen.

A CIE az évek során majdnem 200 technikai jelentést, és mintegy 15 szabványt adott ki a fény és szín mérés és alkalmazás minden területéről. Ezek képezik ma a nemzetközi méréstechnikai, tervezési és szabványosítási gyakorlat alapjait. A CIE kiadványok jelenleg beszerezhetők a CIE-MNB-n keresztül is, vagy közvetlenül a CIE CB-től (<http://www.cie.co.at/>). Már a CIE on-line Internetes könyvtára is működik, ahonnan mind nyomtatásban, mind elektronikus formában beszerezhetők a közlemények.

A CIE négy évenként tartja üléseit (Session), amely konferenciából valamint az egyes Osztályok és Technikai Bizottságok üléseiből áll. A közbenső időkben az Osztályok és TC-k üléseket tartanak és szimpóziumokat rendeznek. Így került sor 2009-ben Budapesten a CIE Kongresszusára és az egyes Osztályok ülésére, mely rendezvényt a CIE-MNB a Világítástechnikai Társaság anyagi és erkölcsi segítségével bonyolított le. Ez alkalmat adott arra, hogy számos fiatal hazai világítástechnikus első alkalommal találkozhatott a szakma nagy öregjeivel.

A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottságban (CIE) Magyarország 2009-ig a Magyar Tudományos Akadémia anyagi és szakmai támogatásával vett részt. 2010-ben ezt a szerepet a VTT vette át.

Az alábbiakban közzétesszük a CIE MNB tisztségviselőit, hogy rajtuk keresztül a tagország informálódhasson és bővílhessen a résztvevők köre.

CIE MNB elnökség és TC vezetők	
MNB elnök	Dr. Ábrahám György
MNB titkár	Dr. Nagy Balázs Vince
Div1	Dr. Wenzel Klára
	TC 1-44 Dr. Hirschler Róbert
	TC 1-68 Dr. Bodrogi Péter,
	TC 1-70 Dr. Kránicz Balázs
	TC 1-74 Dr. Schanda János
	TC 1-77 Dr. Hirschler Róbert
Div2	Dézsi Gyula
	TC 2-66 Dr. Schanda János
Div3	Dr. Filetóth Levente
Div4	Schwarcz Péter
Div5	Moldován Péter
Div6	Dr. Csík Gabriella
	TC 6-53 Bérces Attila
Div8	Dr. Schanda János

E-mail: vtt@vilagitas.org
meevtt@gmail.com
 webcím: www.vilagitas.org
 Tel. és fax: +36 1 369 6631
 +36 30 537 9897

MEE Világítástechnikai Társaság
 Budapest
 Árpád út 67. - I. em. 6.
 1042